

USNESENÍ

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Zdeňky Šindelářové a soudců JUDr. Aleny Ježíkové a Mgr. Jakuba Černoška ve věci

žalobkyně: **Green Gas DPB, a.s.**, IČO 00494356
sídlem Rudé armády 637, 739 21 Paskov
zastoupená advokátem JUDr. Martinem Dančišinem
sídlem Husova 240/5, 110 00 Praha 1

proti

žalovaným: 1. **Správa pohledávek OKD, a.s.**, IČO 26863154
sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná – Doly
zastoupená advokátem Mgr. Petrem Kuhnem
sídlem 28. října 767/12, 110 00 Praha 1

2. **Ing. Lee Louda**
sídlem Vodičkova 41, 110 00 Praha 1
insolvenční správce dlužníka: Správa pohledávek OKD, a.s., IČO 26863154
sídlem Stonavská 2179, 735 06 Karviná - Doly
zastoupený advokátem JUDr. Dušanem Dvořákem
sídlem Hlinky 505/118, 603 00 Brno

o určení pravosti a výše pohledávky

o odvolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. prosince 2018, č. j. 32 ICm 2790/2017-52 (KSOS 25 INS 10525/2016)

takto:

I. Usnesení Krajského soudu v Ostravě se v napadené části, to je v odstavcích III a IV výroku, **mění** tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.

II. Žalovaná 1 je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 1 850 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto usnesení, a to k rukám advokáta JUDr. Martina Dančišina.

III. Ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 2 nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

Shora označeným usnesením Krajský soud v Ostravě rozhodl, že v řízení se pokračuje (odstavec I výroku), řízení zastavil (odstavec II výroku), zavázal žalobkyni povinností zaplatit žalované 1 na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč, k rukám advokáta žalované 1 (odstavec III výroku), dále žalobkyni zavázal zaplatit žalovanému 2 na náhradě nákladů řízení částku 12 342 Kč, k rukám právního zástupce žalovaného 2 (odstavec IV výroku), v obou případech do tří dnů od právní moci usnesení, a konečně rozhodl, že po právní moci usnesení bude žalobkyni z účtu České republiky - Krajského soudu v Ostravě vrácena část soudního poplatku ve výši 4 000 Kč (odstavec V výroku).

Dle odůvodnění napadeného usnesení se žalobkyně žalobou ze dne 12. 6. 2017 domáhala určení, že její pohledávka - nesplatná a podmíněná, z titulu náhrady škody, vedená v insolvenčním rejstříku, jako P 569 - 1, dílčí pohledávka č. 3 ve výši 185 872 Kč přihlášená do insolvenčního řízení dlužníka vedeného Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016 je v plné výši zajištěna a existuje po právu. Žalobkyně tvrdila, že dílčí pohledávka č. 3 představuje jednu z celkem 7 jejích dílčích pohledávek vůči žalované 1 z titulu náhrady škody přihlášených do insolvenčního řízení. V případě všech dílčích pohledávek č. 1 až 7 se jedná o škodu, jejíž vznik žalobkyni hrozí ve smyslu ustanovení § 253 odst. 4 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (dále jen IZ), v důsledku oznámení žalované 1 ze dne 9. 9. 2016, kterým odmítla ve smyslu ustanovení § 330a ve spojení s § 253 IZ plnění jednotlivých v přihlášce specifikovaných smluv uzavřených mezi žalovanou 1 a žalobkyní (dále jen Odmítnuté smlouvy). Dílčí pohledávka č. 3 je vázána na splnění odkládací podmínky spočívající v tom, že dojde k ukončení poskytování plnění Odmítnutých smluv ze strany dlužníka v návaznosti na již zmíněné odmítnutí jejich plnění a že současně dojde ke vzniku škody v příčinné souvislosti s odmítnutím plnění těchto smluv a ukončením poskytování jejich plnění. Usnesením Krajského soudu v Ostravě dne 19. 12. 2017, které nabylo právní moci dne 9. 1. 2018, bylo řízení dle ustanovení § 110 o.s.ř. přerušeno.

Podáním ze dne 8. 11. 2018 podala žalobkyně návrh na pokračování řízení a zároveň vzala žalobu zpět, a to z důvodu, že mezi žalobkyní a žalovanými došlo k uzavření nových smluv, které Odmítnuté smlouvy de facto nahradily.

Protože žalobkyně podala návrh na pokračování v řízení po uplynutí tří měsíců od doby, kdy bylo řízení pravomocně přerušeno, krajský soud v souladu s ustanovením § 7 IZ a § 111 odst. 4 o.s.ř. rozhodl, že v řízení se pokračuje. Vzhledem ke zpětvzetí žaloby pak řízení v souladu s ustanovením § 7 IZ a ustanovením § 96 odst. 2, věta první o.s.ř. řízení zastavil.

Odstavce III a IV výroku o náhradě nákladů řízení jsou odůvodněny ustanovením § 146 odst. 2, věta první o.s.ř., neboť žalobkyně zavinila zastavení řízení, a proto je povinna nahradit žalovaným jejich náklady řízení. Tyto náklady sestávají z odměny za tři úkony právní služby po 3 100 Kč (příprava a převzetí zastoupení, vyjádření a návrh na přerušování řízení), ze tří paušálních náhrad hotových výdajů po 300 Kč a z náhrady 21% DPH ve výši 2 142 Kč.

Proti tomuto usnesení, výslovně však pouze proti odstavcům III a IV výroku, podala žalobkyně včas odvolání, v němž namítala nesprávné právní posouzení věci. Soudu prvního stupně vytýkala, že o náhradě nákladů řízení rozhodl nesprávně dle ustanovení § 146 odst. 2, věta první o.s.ř., ačkoliv v projednávané věci existují důvody zvláštního zřetele hodné pro aplikaci ustanovení § 150 o.s.ř. Krom toho náhrada nákladů řízení žalovaných byla nesprávně vypočtena, když žalovaným byla přiznána náhrada v plné sazbě i za návrh na přerušování řízení.

Žalobkyně v odvolání poukázala na to, že v řízení se domáhala určení pravosti a výše pohledávky P 569 – 1, dílčí pohledávky č. 3, kterou v insolvenčním řízení dlužníka Správa pohledávek OKD, a.s. uplatnila přihláškou pohledávek ze dne 7. října 2016 jako podmíněnou pohledávku na náhradu škody. Žalobkyni vznikla uvedená pohledávka tím, že žalovaný 2 se po prohlášení úpadku na majetek dlužníka nevyjádřil ohledně nesplněných smluv uzavřených mezi dlužníkem a žalobkyní tak, že tyto smlouvy splní, tudíž podle ustanovení § 253 odst. 2 IZ platí, že žalovaný 2 plnění z těchto smluv odmítl. K ukončení předmětných smluv tak došlo bez jakéhokoli zavinění ze strany žalobkyně, naopak tyto smlouvy byly ukončeny výlučně z důvodů na straně žalovaného 2, potažmo v souvislosti s úpadkem dlužníka. Z důvodu ukončení smluv hrozila žalobkyni škoda, jejíž náhradu mohla žalobkyně efektivně uplatnit pouze v krátké 30 denní lhůtě ode dne odmítnutí plnění cestou přihlášky pohledávky. I přesto, že došlo k ukončení smluv, dlužník nadále i bez toho, že by se žalobkyní uzavřel nové smlouvy, odebíral od žalobkyně plnění, k jehož dodávkám se žalobkyně zavázala dlužníkovi v ukončených smlouvách, a to de facto za podmínek Odmítnutých smluv. Je důležité, že dlužník nemohl bez plnění, které mu žalobkyně poskytovala dle Odmítnutých smluv, provozovat svůj závod. Ukončení předmětných smluv tak bylo dle

názoru žalobkyně ze strany žalovaného 2 nedůvodné a založilo mezi dlužníkem, resp. žalovaným 2, stav nejistoty. Strany sice vedly jednání o uzavření nových smluv, které by ukončené smlouvy nahradily, to se však podařilo až v době, kdy již v projednávané věci probíhalo řízení. Dle názoru žalobkyně bylo uzavření nových smluv zcela zásadní z hlediska škody, která jí hrozila z důvodu ukončení předmětných smluv. Žalobkyně přitom jednala po celou dobu řízení hospodárně, kdy jednak za situace, kdy probíhala jednání o uzavření nových smluv, podala návrh na přerušování řízení, jednak vzala žalobu zpět neprodleně poté, co byly nové smlouvy uzavřeny. Ke zpětvzetí žaloby tak došlo proto, že dlužník, respektive žalovaný 2, odebíral od žalobkyně plnění, které bylo předmětem Odmítnutých smluv i poté, co byly tyto smlouvy ukončeny, a to až do doby, kdy byly uzavřeny smlouvy nové a škoda, která hrozila žalobkyni z ukončených předmětných smluv, byla uzavřením nových smluv de facto minimalizována. Dle názoru žalobkyně mohou uvedené skutečnosti založit i aplikaci ustanovení § 146 odst. 2 o.s.ř., které míří na případy, kdy ke zpětvzetí důvodně podané žaloby dojde z důvodu chování žalovaného po podání žaloby, jak tomu bylo v projednávané věci.

Z těchto důvodů žalobkyně v odvolání navrhla, aby odvolací soud změnil usnesení soudu prvního stupně v napadených odstavcích III a IV výroku tak, že žádnému z účastníků se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odvolací soud přezkoumal napadené usnesení soudu prvního stupně, pouze však v odvoláním napadené části, je v odstavcích III a IV výroku o nákladech řízení, v tomto rozsahu přezkoumal i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to bez nařízení jednání dle ustanovení § 214 odst. 2 písm. c) o.s.ř., a poté dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je důvodné.

Z obsahu předloženého spisu ve vztahu k podanému odvolání a napadeným usnesením soudu prvního stupně o nákladech řízení odvolací soud zjistil, že v řízení zahájeném dne 12. 6. 2017 se žalobkyně domáhala vůči žalovaným 1 a 2 určení, že pohledávka přihlášená do insolvenčního řízení vedeného Krajským soudem v Ostravě pod sp. zn. KSOS 25 INS 10525/2016 pod P 569 - 1, dílčí pohledávka č. 3 ve výši 185 872 Kč je v plné výši zjištěna a existuje po právu. Žalobkyně v žalobě uvedla, že Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 9. května 2016, č. j. KSOS 25 INS 10525/2016 - A 19 rozhodl o úpadku žalované 1 a do funkce insolvenčního správce žalované 1 byl ustaven žalovaný 2. Usnesením téhož soudu ze dne 12. srpna 2016, č. j. KSOS 25 INS 10525/2016 - B 181 bylo rozhodnuto o způsobu řešení úpadku žalované 1 reorganizací. Dne 9. září 2016 odmítla žalovaná 1 ve smyslu § 330 a ve spojení s § 253 IZ plnění několika smluv uzavřených se žalobkyní, mezi které patřila rovněž smlouva o dílo na zajištění speciálních inženýrských služeb v oblasti hodnocení a prognózy účinků indukované seismicity uzavřené dne 8. ledna 2009, ve znění pozdějších smluv. Žalobkyně přihlásila škodu vzniklou odmítnutím této smlouvy v přihlášce pohledávky evidované pod P 569 - 1, dílčí pohledávka č. 3 a vyčíslila výši škody způsobené jejím odmítnutím na 185 872 Kč. Na přezkumném jednání konaném dne 12. května 2017 popřeli žalovaní 1 a 2 pravost pohledávky na náhradu škody, in eventum její výši s tím, že výše pohledávky na náhradu škody v takovém případě činí 1 000 Kč.

Z přihlášky pohledávky doručené Krajskému soudu v Ostravě dne 7. 10. 2016 pod P 569 bylo zjištěno, že žalobkyně přihlásila do insolvenčního řízení dlužníka OKD, a.s. vedeného pod KSOS 25 INS 10525/2016 7 dílčích pohledávek na náhradu škody jako škodu způsobenou věřiteli (žalobkyni) ve smyslu ustanovení § 253 odst. 4 IZ dlužníkovým odmítnutím plnění sjednaných smluv. Pohledávka č. 3 byla přihlášená jako nezajištěná ve výši 185 872 Kč s tím, že tato pohledávka, respektive její poměrná část, je vázána na splnění odkládací podmínky spočívající v ukončení poskytování plnění smlouvy ze strany dlužníka v návaznosti na odmítnutí a současně ve vzniku škody či její poměrné části. Dle přihlášky škoda ve výši 185 872 Kč odpovídá ušlému majetkovému prospěchu (zisku) věřitele (tj. žalobkyně) za období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017, který je možno důvodně očekávat s ohledem na pravidelný běh věcí, pokud by nedošlo k odmítnutí plnění smlouvy ze strany dlužníka; předmětná výše ušlého majetkového prospěchu

odpovídá součinu důvodně očekávaného měsíčního zisku věřitelé z plnění poskytovaného dlužníkovi na základě smlouvy (tj. 15 489,33 Kč) a počtu měsíců (tj. 12) v roce 2017.

Žalovaná 1 ve vyjádření k žalobě uvedla, že žalobkyni žádná škoda nevznikla, neboť mezi žalobkyní a žalovanou 1 nadále probíhá plnění podle odmítnutých smluv a škoda nedosahuje žalobkyní tvrzené výše. Žalovaný 2 nesouhlasil s existencí tvrzené škody s tím, že žalobkyně svá tvrzení žádným způsobem neprokázala. Eventuální vznik škody není dle jeho názoru v příčinné souvislosti s odmítnutím plnění, přičemž není vůbec zřejmé, jakým způsobem žalobkyně dospěla k tvrzené výši škody. Proto oba žalovaní navrhovali zamítnutí žaloby.

Podáním ze dne 18. října 2017 navrhla žalobkyně, aby řízení bylo přerušeno, neboť mezi žalobkyní a žalovanou 1 nadále probíhá plnění podle Odmítnuté smlouvy a zároveň probíhá jednání o nové smlouvě, jež by Odmítnutou smlouvu nahradila. Žalovaní 1 a 2 se k návrhu žalobkyně na přerušení řízení připojili. Soud prvního stupně proto usnesením ze dne 19. 12. 2017, č. j. 32 ICm 2790/2017 - 46 řízení dle ustanovení § 7 IZ a § 110 o.s.ř. přerušil. Podáním ze dne 8. 11. 2018 navrhla žalobkyně pokračování v řízení a zároveň vzala žalobu zpět. Uvedla, že výsledkem vzájemných jednání, která v době po podání žaloby v této věci mezi stranami proběhla, bylo uzavření smluv dne 27. 2. 2018, které s účinností od 1. 3. 2018 odmítnuté smlouvy de facto nahradily. Původní vyčíslení dílčí pohledávky č. 3 obsažené v přihlášce pohledávky v celkové výši 185 872 Kč představovalo ušlý zisk žalobkyně za dobu od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017, který by žalobkyně realizovala, pokud by k odmítnutí uvedené smlouvy nedošlo. Zajištění speciálních inženýrských služeb, které bylo předmětem Odmítnuté smlouvy, je s účinností od 1. 3. 2018 nově upraveno „Smlouvou o dílo na zajištění speciálních inženýrských služeb v oblasti hodnocení a prognózy účinků indukované seismicity“ uzavřenou dne 27. 2. 2018. Vzhledem k tomu, že po dobu celého kalendářního roku 2017 probíhalo plnění podle původní Odmítnuté smlouvy, žádná škoda spočívající v ušlém zisku ve vztahu k této smlouvě žalobkyni nevznikla a její vznik je i do budoucna vyloučen.

Podle § 7 zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, nestanoví-li tento zákon jinak, nebo není-li takový postup v rozporu se zásadami, na kterých spočívá insolvenční řízení, použijí se pro insolvenční řízení a pro incidenční spory přiměřeně ustanovení občanského soudního řádu týkající se sporného řízení, a není-li to možné, ustanovení zákona o zvláštních řízeních soudních; ustanovení týkající se výkonu rozhodnutí nebo exekuce se však použijí přiměřeně jen tehdy, jestliže na ně tento zákon odkazuje.

Podle ustanovení § 163 IZ o nákladech incidenčního sporu a jejich náhradě rozhodne insolvenční soud v rozhodnutí o incidenčním sporu, a to podle ustanovení občanského soudního řádu, není-li v tomto zákoně stanoveno jinak. Náhrada nákladů incidenčního sporu je zvláštní pohledávkou, na kterou se nevztahuje § 170 písm. f).

Podle ustanovení § 202 odst. 1, 2 IZ ve sporu o pravost, výši nebo pořadí přihlášených pohledávek nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci. Náhrada nákladů řízení přiznaná v tomto sporu vůči dlužníku se pokládá za přihlášenou podle tohoto zákona a uspokojí se v insolvenčním řízení ve stejném pořadí jako pohledávka, o kterou se vedl spor. Náklady, které v tomto sporu vznikly insolvenčnímu správci, se hradí z majetkové podstaty; do ní náleží i náhrada nákladů řízení přiznaná insolvenčnímu správci (odst. 1).

Náklady řízení, které vznikly zaviněním insolvenčního správce nebo náhodou, která se mu přihodila, nese on sám a ostatním účastníkům je povinen je nahradit (odst. 2).

Podle ustanovení § 146 odst. 1 písm. b) o.s.ř. žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení podle jeho výsledku, jestliže řízení bylo zastaveno.

Podle ustanovení § 146 odst. 2 o.s.ř. jestliže některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno, je povinen hradit jeho náklady. Byl-li však pro chování žalovaného (jiného účastníka řízení) vzat zpět návrh, který byl podán důvodně, je povinen hradit náklady řízení žalovaný (jiný účastník řízení).

Soud prvního stupně se při rozhodování o náhradě nákladů řízení správně – ve smyslu ust. § 146 odst. 2 o.s.ř. – zabýval otázkou, zda některý z účastníků zavinil, že řízení muselo být zastaveno. Dospěl však k nesprávnému závěru, že zastavení řízení zavinila výlučně žalobkyně.

Žalobkyně vzala v projednávané věci žalobu zpět s odůvodněním, že poskytování plnění podle Odmítnutých smluv pokračovalo i po podání přihlášky pohledávky, a dále i po podání incidenční žaloby, tudíž jí nevznikla žádná škoda spočívající v ušlém zisku. To však nic nemění na skutečnosti, že vznik škody ve smyslu ustanovení § 253 odst. 4 IZ nadále hrozil, jakmile by došlo k ukončení odběru plnění poskytovaného bezesmluvně za podmínek Odmítnutých smluv. Žalobkyně přitom v zájmu zachování svého práva byla povinna ve smyslu shora uvedených ustanovení IZ do insolvenčního řízení dlužníka ve stanovených lhůtách svou pohledávku na náhradu škody přihlásit, a následně podat incidenční žalobu. V důsledku odmítnutí předmětných smluv ve smyslu ust. § 253 odst. 2 IZ ze strany žalovaného 2 za situace, kdy plnění z těchto smluv bylo pro dlužníka podstatné z hlediska jeho provozu, lze hovořit o tom, že tento postup žalobkyně byl nutný v důsledku zaviněného nejednání žalovaného 2. Na druhé straně však žalobkyně při podání incidenční žaloby nezohlednila z hlediska výše pohledávky skutečnost, že strany „Odmítnuté smlouvy“ si plnily nadále bezesmluvně, v čemž pokračovaly nejen do konce roku 2017, ale až do uzavření nových smluv v únoru 2018. Žalobou uplatněná pohledávka přitom byla vymezena dobou od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017.

Za této situace není dle názoru odvolacího soudu dán důvod k postupu podle ustanovení § 146 odst. 2, věta první o.s.ř., ani podle ustanovení § 146 odst. 2, věta druhá o.s.ř., neboť nelze dovodit zavinění na zastavení řízení výlučně ani na straně žalobkyně, ani na straně žalovaných 1 a 2. O náhradě nákladů řízení je proto třeba rozhodnout postupem dle § 146 odst. 1 písm. b) o.s.ř., tedy tak, že žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, které bylo zastaveno, nemá.

Odvolací soud proto postupem dle ustanovení § 220 odst. 1 o.s.ř. o.s.ř. napadené usnesení v odstavcích II a IV výroku změnil tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 163 IZ ve spojení s ustanovením § 142 odst. 1 o.s.ř. a § 202 odst. 1 IZ. V odvolacím řízení měla úspěch žalobkyně, má proto právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Tyto náklady sestávají z odměny za právní zastoupení dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění (dále jen advokátní tarif) za jeden úkon právní služby za podané odvolání ve výši jedné poloviny podle § 11 odst. 2 písm. c) advokátního tarifu, to je 1.550 Kč a paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč, to je celkem 1.850 Kč.

Vzhledem k nákladové imunitě insolvenčního správce odvolací soud uložil povinnost k náhradě nákladů řízení žalobci pouze žalovanému 1 a ve vztahu mezi žalobkyní a žalovaným 2 nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení žádnému z účastníků (§ 202 odst. 1 IZ).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání přípustné.

Olomouc 30. dubna 2019

JUDr. Zdenka Šindelářová v. r.
předsedkyně senátu